

Sygn. akt VII U 1841/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant Emilia Poddębniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 maja 2016 r. w W.

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o odsetki

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 30 października 2015 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 30 października 2015 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej A. S. kwotę 3.720,18 zł (trzy tysiące siedemset dwadzieścia złotych osiemnaście groszy) tytułem odsetek za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 01.02.2013 r. do 31.01.2015 r.

UZASADNIENIE

A. S. w dniu 27 listopada 2015 r. wniosła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 30 października 2015 r., znak: (...) odmawiającej prawa do odsetek z tytułu przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Odwołująca podniosła, że Sądy I i II instancji nie badały okoliczności poniesienia przez organ rentowy odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i tym samym omawiane rozstrzygnięcie nie znalazło odzwierciedlenia w sentencji wyroku, jak też jego pisemnym uzasadnieniu. Ubezpieczona wskazała, że kompletne dokumenty dotyczące jej stanu zdrowia i oraz historia choroby były znane oraz dostępne Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, w tym Lekarzowi Orzecznikowi i Komisji Lekarskiej w momencie orzekania o jej niezdolności do pracy. A. S. stwierdziła, że lekarze badający ją na etapie postępowania administracyjnego nie mieli odpowiednich kwalifikacji do oceny jej stanu zdrowia w zakresie ortopedycznym, w którym występują u niej dysfunkcje będące powodem ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Odwołująca rościła wypłatę odsetek za okres od dnia 19 marca 2013 r. do dnia 7 października 2015 r. (k. 2-3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu

17 grudnia 2015 r. złożył odpowiedź na odwołanie wnosząc o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy powołując się na treść art.

85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że jego dyspozycja nie dotyczy przypadku, w którym opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Oddział nie ponosi odpowiedzialności. W ocenie organu rentowego Sąd w punkcie drugim wydanego wyroku uznał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Dodatkowo organ rentowy wskazując na przepis art. 118 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oraz, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (k. 11 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 1 lutego 2016 r. odwołująca skorygowała datę początkową wypłaty odsetek poprzez zmianę z dnia 19 marca 2013 r. na dzień 21 marca 2013 r. zgodnie z zasadą, że odsetki liczone są od dnia następnego po terminie zapłaty należności (k. 22 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2016 r. ubezpieczona uzupełniła odwołanie załączając w tabeli wyliczenie należnych odsetek ustawowych i wskazała, że dochodzi kwoty w wysokości 2861,02 złotych (k. 24 i 29 a. s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 27 kwietnia 2016 r. przedstawił w załączeniu hipotetyczne wyliczenie odsetek na kwotę 3720,18 złotych (k. 54-56 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 11 maja 2016 r. odwołująca zaakceptowała wyliczenie kwoty odsetek przez organ rentowy uznając ją jako wysokość przedmiotu sporu i wniosła o zasądzenie odsetek w kwocie ustalonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (k. 63 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca była uprawniona do pobierania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2012 r. do dnia 31 stycznia 2013 r. na mocy decyzji organu rentowego z dnia 19 lipca 2012 r., znak: (...) (k. 52 a. r., tom IV).

W oparciu o złożony wniosek dotyczący przyznania przedmiotowego świadczenia na dalszy okres, ubezpieczona została skierowana do Lekarza orzecznika ZUS, który w dniu 29 stycznia 2013 r. w osobie A. B. orzekł, że ubezpieczona nie jest osobą niezdolną do pracy (k. 55 a. r., tom IV).

Następnie odwołująca, w związku z wniesionym sprzeciwem od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS, została poddana badaniu przez Komisję Lekarską ZUS. Członkowie Komisji w składzie lek. med. M. K., lek. med. E. L. i dr nauk med. M. N. orzekli, że ubezpieczona nie jest osobą niezdolną do pracy, czym podtrzymali stanowisko Lekarza orzecznika ZUS (k. 63 a. r., tom IV).

Na tej podstawie organ rentowy wydał decyzję z dnia 4 lutego 2013 r., znak: 450400/SER/20/I/1800286-2/2013 odmawiającą przyznania odwołującej renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 65 a. s.).

Ubezpieczona zaskarżyła przedmiotową decyzję wnosząc do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie w dniu 14 marca 2014 r. odwołanie inicjujące postępowanie sądowe (k. 2 a. s. VII U 566/13).

Sąd w dniu 12 kwietnia 2013 r. dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych celem zbadania ubezpieczonej. W ocenie biegłego z zakresu ortopedii odwołująca była osobą niezdolną częściowo do wykonywania pracy zarobkowej okresowo od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. Pozostali biegli z zakresu kardiologii i neurologii uznali badaną za zdolną do pracy

(k. 103-104 a. s. VII U 566/13).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydając wyrok w dniu 11 lutego 2014 r. oparł się na opinii biegłego ortopedy i przyznał odwołującej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. (k. 97 a. s. VII U 566/13).

W dniu 14 sierpnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wydając wyrok, oddalił apelację złożoną przez organ rentowy (k. 180 a. s. III AUa 1149/14).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia

11 lutego 2014 r. wydał decyzję w dniu 29 września 2015 r., znak: I/18002862/20 przeliczając od dnia 1 lutego 2013 r. rentę z tytułu niezdolności do pracy (k. 173 a. r., tom IV).

W dniu 23 października 2015 r. odwołująca złożyła wniosek o przeliczenie i wypłatę odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia rentowego (k. 177 a. r., tom IV).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 30 października 2015 r., znak: (...) odmówił prawa odwołującej do wypłaty odsetek. Organ rentowy podniósł, że podstawą do wydania decyzji z dnia 29 września 2015 r. o przyznaniu prawa do wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lutego 2013 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. był wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 lutego 2014 r. oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 sierpnia 2015 r., który wpłynął do Oddziału w dniu 17 września 2015 r. W ocenie organu rentowego nie ponosi on odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji skutkującej obowiązkiem wypłaty odsetek za opóźnienie, bowiem w sentencji wyroku nie wskazano o przedmiotowej odpowiedzialności (k. 181 a. r., tom IV).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie akt rentowych oraz na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania znajdującego się w aktach głównych. Powołane przez Sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą i tworzyły spójny stan faktyczny.

Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mające wysoki walor dowodowy.

W związku z tym Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. od decyzji organu rentowego 30 października 2015 r., znak: (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną niniejszego postępowania było rozważenie, czy odwołująca ma prawo do odsetek za zwłokę z tytułu wypłaty świadczenia rentowego. Aby prawidłowo rozstrzygnąć zawisły spór, należało ustalić, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy.

W myśl art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j. t.) jeżeli Zakład

- w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów

międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia

w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j. t.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Na wstępie Sąd Okręgowy zważył, że podstawą do wydania wyroku

w niniejszej sprawie, była analiza sprawy toczącej się przed tutejszym Sądem

o rentę z tytułu niezdolności do pracy o sygnaturze akt VII U 566/13. Sąd doszedł do przekonania, że nie ma racji organ rentowy wskazując w odpowiedzi na odwołanie, że Sąd wyrokiem w punkcie 2 uznał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Bezspornym wydawać się powinno, że ani wyrok tutejszego Sądu, ani tym bardziej wyrok Sądu II instancji nie ustaliły

o odpowiedzialności organu rentowego. Co prawda A. S. w odwołaniu

z dnia 14 marca 2013 r. wniosła o przywrócenie wypłaty świadczenia wraz

z odsetkami poczynawszy od dnia 1 lutego 2013 r., jednakże Sady I i II instancji

z niewyjaśnionych przyczyn pominęły tą kwestię podczas orzekania w sprawie. Sąd doszedł do wniosku, że Sady: Okręgowy i Apelacyjny w istocie nie orzekały o odpowiedzialności organu rentowego. Zatem należy przyjąć, że odwołująca nie miała zamkniętej drogi do dochodzenia prawa do odsetek.

Sąd Apelacyjny oddalając apelację organu rentowego przyjął za własne ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Okręgowego. Na ich podstawie przyznano odwołującej prawo do przedmiotowego świadczenia na podstawie opinii biegłego ortopedy, gdyż jego opinia była jasna, logiczna i wyczerpująca. Istotnym również był fakt, że główne schorzenia ubezpieczonej występowały po stronie ortopedycznej, dlatego opinia lekarza z zakresu tej dziedziny badawczej była niezbędna do prawidłowego wyrokowania dotyczącego stanu zdrowia ubezpieczonej. A. S. podnosiła w toku postępowania, że w składzie Komisji Lekarskiej ZUS brak było biegłego ortopedy. Na podstawie tegoż orzeczenia, organ rentowy odmówił przyznania świadczenia rentowego. Okoliczność, jakoby w składzie Komisji Lekarskiej ZUS zabrakło lekarza ortopedy, nie została zakwestionowana przez organ rentowy. Zatem Sąd uznał za wiarygodne oświadczenia ubezpieczonej. Sąd zważył również, że w sprawie dotyczącej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, oba Sady orzekały na podstawie wcześniej zgromadzonej dokumentacji medycznej. Zgodnie z wyrokiem Sądu najwyższego, „wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.” (wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 25 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 159/04).

Organ rentowy posiadając wiedzę odnoszącą się do zakresu schorzeń osoby badanej, winien był bezwzględnie umieścić w składzie Komisji Lekarskiej lekarza ortopedy. Zdaniem Sądu brak ww. elementu koniecznego zaważył o wadliwie przeprowadzonym postępowaniu administracyjnego przez organ rentowy. W myśl poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy, który potwierdza rozważania tutejszego Sądu, „jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału,

a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt III UK 110/11)

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że „organ rentowy nie ma obowiązku wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego w terminie 30 dni od wpływu prawomocnego wyroku sądu zmieniającego uprzednią decyzję tego organu odmawiającą prawa do renty, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu odwoławczym uzasadnione było ustaleniami, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed tym organem.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., sygn. akt I UK 345/08) Sąd Okręgowy z całą stanowczością stwierdza, że ww. sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Organ rentowy powołując Komisję Lekarską ZUS w celu zbadania wnioskodawcy, może dowolnie ustalać jej skład i nie jest w tym aspekcie ograniczony dowodowo. Organ rentowy poczynił wszystkie ustalenia w zakresie stanu zdrowia badanego już na etapie postępowania wyjaśniającego. Zatem nie było żadnych przeszkód prawnych, aby w składzie Komisji Lekarskiej ZUS zasiadł lekarz ortopeda. Sąd Okręgowy uznaje, że brak obecności lekarza ortopedy zaważył na wadliwym wydaniu decyzji przez organ rentowy ze względu na błędy, które poczynił w ustaleniach faktycznych będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. W związku z tym, decyzja organu rentowego od początku była błędna.

Sąd zasądzając kwotę odsetek na rzecz odwołującej, miał na uwadze wyliczenia dokonane przez organ rentowy i co do zasady zostały one uznane za prawidłowe. Co prawda kwota odsetek wyliczonych przez ubezpieczoną różniła się znacząco od kwoty ustalonej przez organ rentowy, jednakże odwołująca zmodyfikowała swoje stanowisko i zaakceptowała sposób wyliczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W..

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)

MK